

דיון אינטגרטיבי

שם המושג: עיצוב דעת קהל

למדיות השונות, כמו העיתונות ומדיות אחרות, השפעה עצומה על עיצוב דעת הקהל. בחברה הדמוקרטית דעת קהל היא גורם משמעותי אשר משפיע על קבלת ההחלטות של השלטונות בחברה הדמוקרטית. אם דעת הקהל לא תתמודד במועמד מסוים, אין לו כל סיכוי להגיע לעמדת כוח כלשהי. משום כך כאשר איש הציבור מציג את דבריו למען הציבור, ודרך העיתונות, הוא עושה זאת על מנת להסביר את עצמו בצורה שתתקבל בעין יפה על ידי הציבור (Park, 1927). באופן אופטימלי על האדם בחברה המודרנית לעצב את דעתו בנוגע לנושאים שונים אשר נוגעים לאורח החיים שלו, על ידי ביסוס הדעה שלו על ידע. במציאות לא ניתן לבקש מכל אדם להיות מומחה בכל הנושאים, ואין הדבר אפשרי. הוא לא יכול להבין בנושאים כמו כלכלה, מדיניות, פוליטיקה ואידיאולוגיה, ברמה אשר תוכל לו לגבש את דעתו באופן עצמאי. משום כך הוא צריך מתווך אשר יגשר בין הפער של הידע שלו בתחומים השונים ובין קבלת ההחלטות הטובה (Bernays, 1928).

משום כך קיימת הסכמה שבשתיקה כי הממשלה תציין ותעסוק בנושאים הבולטים וכך האזרחים יוכלו לגבש דעה באופן מעשי. הדרך שבה הממשלה יכולה להגיע לציבור היא על ידי אמצעי התקשורת ודרכה היא מפיצה את הדעות השונות אשר קשורות לקבלת ההחלטות. באופן הזה הציבור מגבש את דעת הקהל הציבורית ומשפיע חזרה על הממשל. אם נבחן את התהליך הזה נראה כי למעשה הממשלה מקיימת אינטראקציה עם הציבור על ידי תעמולה שהיא מפיצה עבורו ומגיעה אליו דרך התקשורת (Bernays, 1928). מכאן עולה כי לא ניתן לבטל את מרכיב התעמולה מתוך מערכת היחסים הזו, והשאלה היא רק איזה תעמולה תופץ בצינוורות הללו ולא האם היא תופץ.

כבר צוין במחקר כי המדיות השונות הם לא בהכרח רציונליות. בנוגע לעיתון למשל, אף אחד לא תכנן מראש את המדיה הזו שתתקיים כפי שהיא מתקיימת היום ובעבר מבעוד מועד (Park, 1927). זאת ועוד, למרות הניסיונות הרבים של גורמי השפעה רבים לשלוט בכוח השפעתה של העיתונות ולגרום לעיתונות להיות כלי שרת בידם של אותם אנשים בעלי כוח, העיתונות הראתה כי היא ממשיכה להתפתח ולצמוח באופן עצמאי ומבלי שהיא תושפע מגורם אחד, כזה או אחר, באופן שיעצב אותה כרצונו (Park, 1927). אופי העיתונות הקיימת היא אופי האופי כפי שהיא התפתחה בתנאים של המין האנושי והמציאות האנושית שהיוותה את סביבת ההכרות שלנו עם מדיית העיתונות.

היסטורית, בשל מערכת היחסים הזו, נוצרה תלות של אנשי הציבור במדיות השונות, כמו העיתונות למשל, אשר מחייבת את אנשי הציבור לקיים אינטראקציה עם גופי התקשורת, כדי לקבל חשיפה תקשורתית ולהגיע אל הציבור.

למרות הכשלים אשר קיימים בשיטה הזו, הובלת הציבור על ידי דעת הקהל שלו היא יותר דמוקרטית ויותר מייצגת את רצון העם, מאשר שיטות אחרות (Bernays, 1928). באופן כזה, התעמולה היא למעשה משמרת את היסודות הדמוקרטיים של העם ולא נותנת לאנשי הכוח והשלטון לקבוע כיצד העם צריך לחשוב. במילים אחרות, העיתון מלמד אותנו על עצמנו ואנו מעצבים את דעת הקהל לפי הדברים שכתובים שם. במילים של פארק הוא מתאר את התופעה הזו בצורה הבאה: "חדשות מקומיות הם החומר אשר מרכיב את הדמוקרטיה" (Park, 1927).

אנשים הם צרכני חדשות ותקשורת, גם אם אין הם מתעמקים יותר מידי בתכנים עצמים וגם אם הם לא קוראים ממש את הכתבות בעיתון (Park, 1927). הם מודעים לדברים אשר מפורסמים, וגם אם ההכרות שלהם עם הנושאים השונים היא הכרות שטחית אשר לא מייצגת את המציאות בצורה טובה הם לפחות מגבשים דעה מסוימת שהם יודעים להביע אותה כאשר ישאלו על אותו הנושא. הממשלות מכירות את המאפיין הזה של האנשים בחברה שלהם ולכן הם מנסים במשך הדורות להשפיע על עיצוב דעת הקהל של החברה שלהם דרך שליטה באמצעי התקשורת ודרך החדרת מסרים, בצורה ישירה או בצורה עקיפה לאותם גופי התקשורת (Bernays, 1928). גם העיתונים עצמם, ושאר המדיות השונות, מודעות לכך שאנשים דואגים מצד אחד להיות מעודכנים ולראות את תכני החדשות, אולם אין יכולים, מפאת זמן וסיבות אחרות, או אינם רוצים להתעמק בכל נושא שצץ מידי פעם בחדשות. לכן חברות התקשורת השונות עצמן משנות את הסגנון שלהם ואת הדרך שבהם הם פונים לאנשים בצורה שתתקבל על ידם בצורה שיווקית טובה יותר ולא על ידי העברת המסרים הנכונים והמהימנים ביותר שהם יכולים להעביר.

בשל הסיבות הללו נוצר מצב שבו דעת הקהל הציבורית, שהינה מרכיב חושב בחברה הדמוקרטית בפרט ובחברה האנושית בכלל, מעוצבות על ידי העברת תכנים בצורה ישירה על ידי בעלי כוח שונים (Bernays, 1928). תכנים אלו עוברים מניפולציה מסוימת על ידי גופי התקשורת ומעובדים על ידי אנשים שלא יכולים, או רוצים לבחון את המציאות בצורה ביקורתית וכזו אשר תוכל ללמד אותם באמת על טיבן של התופעות השונות באקטואליה העולמית ובנושאים שונים.